

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA RĪKOJUMS

2017. gada 21. jūlijā *

Pagaidu noregulējums – Dabaszgāzes iekšējais tirgus – Direktīva 2009/73/EK – *Bundesnetzagentur* pieteikums par nosacījumu atkāpē no Savienības noteikumiem grozīšanu gāzes vada *OPAL* ekspluatācijai – Komisijas lēmums, ar ko groza atkāpes no Savienības noteikumiem nosacījumus – Pieteikums par piemērošanas apturēšanu – Steidzamības neesamība

Lietā T-849/16 R

PGNiG Supply & Trading GmbH, Minhene (Vācija), ko pārstāv *M. Jeżewski*, advokāts,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *O. Beynet* un *K. Herrmann*, pārstāves,

atbildētāja,

ko atbalsta

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv *T. Henze* un *R. Kanitz*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību, kas pamatota ar LESD 278. un 279. pantu un ar ko lūdz apturēt Komisijas 2016. gada 28. oktobra Lēmumu C(2016) 6950 *final* par gāzes vada *OPAL* atkāpes nosacījumu grozīšanu attiecībā uz Direktīvā 2003/55/EK iekļautajiem noteikumiem par trešo personu piekļuvi un tarifu tiesisko regulējumu piemērošanu.

VISPĀRĒJĀS TIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

Tiesvedības priekšvēsture

- 1 Ar 2009. gada 12. jūnija Lēmumu C(2009) 4694 Eiropas Kopienų Komisija lūdz *Bundesnetzagentur* (*BNetzA*; Federālā tīklu aģentūra, Vācija) saskaņā ar 22. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. jūnija Direktīvā 2003/55/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabaszgāzes iekšējo

* Tiesvedības valoda – polu.

tirgu un par Direktīvas 98/30/EK atcelšanu (OV 2003, L 176, 57. lpp.) grozīt tās 2009. gada 25. februāra lēmumu, ar kuru gāzes vada *Ostseepipeline–Anbindungsleitung* (turpmāk tekstā – “OPAL”), kas ir zemes posms gāzes vadam *Nord Stream 1*, [Vācijas] austrumos un kura ieejas punkts atrodas netālu no Lubminas [*Lubmin*] pašvaldības, pie Greifswaldes [*Greifswald*], Vācijā, un izejas punkts ir Brandovas [*Brandov*] pašvaldībā, Čehijas Republikā, projekta transportēšanas jaudu izslēdz no minētās direktīvas 18. pantā minēto noteikumu par trešo personu piekļuvi un tās 25. panta 2.–4. punktā paredzēto tarifu noteikumu piemērošanas.

2 Komisijas 2009. gada 12. jūnija lēmumā bija paredzēti šādi nosacījumi:

“a) Neskarot b) apakšpunktā minēto normu, vienā vai vairākos lielos augšupējos vai lejupējos, Čehijas Republiku ietverošos dabasgāzes tirgos dominējošs uzņēmums nedrīkst gada laikā rezervēt vairāk nekā 50 % gāzes vada OPAL transportēšanas jaudas uz Čehijas robežas. To uzņēmumu rezervācijas, kuri pieder vienai un tai pašai grupai, kā *Gazprom* un *Wingas*, tiks izvērtētas kopā. Dominējošu uzņēmumu/dominējošu uzņēmumu grupu, kas noslēguši lielus ilgtermiņa gāzes piegādes nolīgumus, rezervācijas tiks izvērtētas apkopotā veidā [...].

b) Jaudas 50 % ierobežojumu var pārsniegt, ja attiecīgais uzņēmums nodod tirgū 3 miljardus m³ gāzes apjoma gāzes vadā OPAL saskaņā ar atklātu, pārskatāmu un nediskriminējošu procedūru (“gāzes realizācijas programma”). Gāzes vada pārvaldības sabiedrībai vai uzņēmumam, kam ir pienākums īstenot programmu, ir jāgarantē atbilstošas transportēšanas jaudas pieejamība un izejas punkta brīva izvēle (“jaudas pārejas programma”). “Gāzes realizācijas” un “jaudas pārejas” programmas veidu apstiprina BNetzA.”

3 2009. gada 7. jūlijā BNetzA grozīja savu 2009. gada 25. februāra lēmumu, to piemērojot iepriekš minētajiem nosacījumiem, kas paredzēti Komisijas 2009. gada 12. jūnija lēmumā. Atkāpi no noteikumiem BNetzA piešķīra uz 22 gadus ilgu laikposmu.

4 Gāzes vads OPAL sāka darboties 2011. gada 13. jūlijā, un tā jauda ir aptuveni 36,5 miljardi m³. Saskaņā ar Komisijas 2009. gada 12. jūnija lēmumu un BNetzA 2009. gada 25. februāra lēmumu, kas grozīts ar tās 2009. gada 7. jūlija lēmumu, gāzes vada OPAL jauda tika pilnībā atbrīvota no trešo personu reglamentētas piekļuves noteikumu un tarifu noteikumu, pamatojoties uz Direktīvu 2003/55, piemērošanas.

5 Nerezervētie 50 % šā gāzes vada jaudas nekad nav tikuši izmantoti, jo *Gazprom* neīstenoja gāzes realizācijas programmu, kas minēta Komisijas 2009. gada 12. jūnija lēmumā. Interese par gāzes vada ieejas punkta jaudu pie Greifswaldes ir tikai tām trešajām personām, kas var ievadīt gāzi šajā gāzes vada punktā. Šā brīža tehniskajā konfigurācijā dabasgāzi šajā ieejas punktā var piegādāt vienīgi pa gāzes vadu *Nord Stream 1*, kuru izmanto grupa *Gazprom* Krievijas atradnēs iegūtas gāzes transportēšanai, kā rezultātā šķiet, ka *a priori* tiek izmantota tikai 50 % no gāzes vada OPAL transportēšanas jaudas.

6 2016. gada 13. maijā, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvas 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55 atcelšanu (OV 2009, L 211, 94. lpp.) 36. pantu, BNetzA paziņoja Komisijai savu nodomu grozīt dažus 2009. gadā piešķirtās atkāpes noteikumus attiecībā uz daļu gāzes vada OPAL, ko pārvalda *Opal Gastransport GmbH & Co. KG* (turpmāk tekstā – “OGT”).

7 2016. gada 28. oktobrī Komisija, pamatojoties uz Direktīvas 2009/73 36. panta 9. punktu, pieņēma Lēmumu C(2016) 6950 *final* par gāzes vada OPAL atkāpes nosacījumu grozīšanu attiecībā uz Direktīvā 2003/55 iekļautajiem noteikumiem par trešo personu piekļuvi un tarifu tiesiskā regulējuma noteikumiem (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”), kas ir adresēts BNetzA.

- 8 Apstrīdētajā lēmumā Komisija saglabāja atbrīvojumu no trešo personu piekļuves noteikumiem, kurš piešķirts gāzes vadam *OPAL* attiecībā uz tā daļu starp ieejas punktu, kas atrodas pie Greifsvaldes, un izejas punktu, kas atrodas Brandovā, tos ieskaitot, attiecībā uz maksimāli 50 % jaudas, kurus tā jau bija apstiprinājusi savā 2009. gada 12. jūnija lēmumā. Turpretī atlikušie 50 % no šīs gāzes vada daļas jaudas – kas līdz tam nebija izmantoti, jo *Gazprom* nebija īstenojusi gāzes realizācijas programmu, – tika atbrīvoti, proti, pakļauti trešo personu piekļuves noteikumiem. Šai liberalizācijai jānotiek, sadalot transportēšanas jaudu, kas gāzes vada pārvaldītājam ir jāpiešķir pārskatāmā un nediskriminējošā izsolē.
- 9 Tā kā šādi atbrīvotas transportēšanas jaudas nediskriminējoša un pārskatāma nodrošināšana var novest pie tā, ka to *de facto* var izmantot *Gazprom eksport*, Komisija, lai nodrošinātu to, ka trešajām personām faktiski var būt piekļuve “atbrīvotajai” jaudai, palielināja *BNetzA* piedāvāto maksimālo apjomu attiecībā uz *FZK (feste frei zuordenbare Kapazitäten* – konstantā brīvi piešķiramā jauda) veida starpsavienojuma jaudu gāzes vada izejas punktā. Tādējādi gāzes vada *OPAL* pārvaldītājam būs pienākums izsolē nodot *FZK* starpsavienojuma jaudu, kuras sākotnējais apjoms ir 3,2 miljoni kWh, ne tikai Čehijas dabasgāzes tirgū dominējošās sabiedrības, bet arī citu izmantotāju rīcībā. Ja tomēr ikgadējā izsolē noskaidrotos, ka *FZK* veida jaudas pieprasījums Brandovas izejas punktā pārsniedz 90 % no piedāvātās jaudas, *BNetzA* ir pienākums par 1,6 miljoniem kWh palielināt *FZK* jaudas apjomu, kas pieejams nākamajā ikgadējā izsolē. Pieejamā *FZK* jauda laika gaitā var sasniegt apjomu 6,4 miljoni kWh, kas ir 20 % no gāzes vada *OPAL* kopējās jaudas.
- 10 Turklāt, ņemot vērā izsoļu augšupejošo raksturu un lai novērstu pārsolišanu no Čehijas tirgū dominējošā uzņēmuma puses, Komisija ieviesa papildu nosacījumu, saskaņā ar kuru šāds uzņēmums *FZK* jaudas izsolē var iesniegt savu piedāvājumu vienīgi par jaudas pamatcenu, tādējādi panākot to, ka piedāvātā cena nevar pārsniegt reglamentētā tarifa vidējo pamatcenu transportēšanas tīklā no *Gaspool* komerczonas Vācijā uz Čehijas Republiku tajā pašā gadā salīdzināmām precēm.
- 11 Atbilstoši apstrīdētajam lēmumam 2016. gada 28. novembrī *BNetzA* grozīja ar savu 2009. gada 25. februāra lēmumu gāzes vada *OPAL* pārvaldītājam piešķirto atkāpi.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 12 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2016. gada 4. decembrī, prasītāja *PGNiG Supply & Trading GmbH* (turpmāk tekstā – “*PGNiG Supply*”) cēla prasību atcelt apstrīdēto lēmumu.
- 13 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts tajā pašā dienā, *PGNiG Supply* iesniedza šo pieteikumu par pagaidu noregulējumu, kurā tā būtībā lūdz Vispārējās tiesas priekšsēdētāju:
 - apturēt apstrīdētā lēmuma piemērošanu līdz sprieduma, ar kuru izbeidz pamata tiesvedību, pasludināšanai;
 - uzdot Komisijai, lai tā pieprasa *BNetzA* apturēt Komisijas apstrīdētajā lēmumā ietvertās nostājas ieviešanu, līdz tiek pasludināts spriedums, ar kuru izbeidz pamata tiesvedību;
 - uzdot Komisijai, lai tā pieprasa *BNetzA* veikt visus iespējamus tiesiskos pasākumus, lai līdz sprieduma, ar kuru izbeidz pamata tiesvedību, pasludināšanai apturētu tāda lēmuma, darījuma, publisko tiesību vienošanās vai jebkāda cita piemērošanas pasākuma izpildi, ar ko groza, papildina, atceļ vai citādi pārveido *BNetzA* 2009. gada 25. februāra lēmumu tā 2009. gada 7. jūlija versijā;

- uzdot Komisijai, lai tā pieprasa *BNetzA* īstenot tiesības izbeigt 2016. gada 28. novembrī noslēgto nolīgumu ar *OGT*, *PJSC Gazprom* un *Gazprom eksport* un pieņemt jaunu valsts tiesību piemērošanas instrumentu saskaņā ar procedūru, kas garantē trešo personu, ieskaitot nevalstisku organizāciju līdzdalību;
 - uzdot Komisijai, lai tā pieprasa *OGT* līdz sprieduma, ar kuru izbeidz pamata tiesvedību, pasludināšanai nepiešķirt piekļuvi gāzes vada *OPAL* transportēšanas jaudai ar citiem nosacījumiem nekā tie, kas noteikti *BNetzA* 2009. gada 25. februāra lēmumā tā 2009. gada 7. jūlija versijā;
 - izdot jebkurus citus rīkojumus attiecībā uz Komisiju vai *OGT*, kurus Vispārējās tiesas priekšsēdētājs uzskatītu par nepieciešamiem līdzvērtīgas iedarbības panākšanai;
 - izskatīt šo pieteikumu pirms 2016. gada 23. decembra, piemērojot Vispārējās tiesas Reglamenta 157. panta 2. punktu.
- 14 Savos apsvērumos par pieteikumu par pagaidu noregulējumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegti 2016. gada 14. decembrī, Komisija būtībā lūdza Vispārējās tiesas priekšsēdētāju:
- noraidīt šo pieteikumu;
 - piespriest *PGNiG Supply* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 15 Ar 2016. gada 23. decembra rīkojumu *PGNiG Supply & Trading/Komisija* (T-849/16 R) Vispārējās tiesas priekšsēdētājs atbilstoši Reglamenta 157. panta 2. punktam piemēroja lūgto izpildes apturēšanu, līdz tiek izdots rīkojums, ar kuru izbeidz šo pagaidu noregulējuma tiesvedību. Turklāt viņš lietas dalībniekiem uzdeva virkni jautājumu, uz kuriem tie atbildēja 2017. gada 16. janvārī.
- 16 Ar 2017. gada 10. janvārī Vispārējās tiesas kancelejā iesniegtajiem dokumentiem *OGT* un *Gazprom eksport* lūdza atļauju iestāties šajā pagaidu noregulējuma tiesvedībā Komisijas prasījumu atbalstam. 2017. gada 18. janvārī puses iesniedza savus apsvērumus par šiem pieteikumiem.
- 17 2017. gada 1. februārī Vispārējās tiesas priekšsēdētājs apmierināja Vācijas Federatīvās Republikas 2017. gada 19. janvārī iesniegto pieteikumu par iestāšanos lietā, attiecībā uz kuru ne Komisija, ne *PGNiG Supply* nebija iebildušas savos attiecīgi 2017. gada 30. un 31. janvārī iesniegtajos apsvērumos. Vācijas Federatīvās Republikas iestāšanās raksts Komisijas prasījumu atbalstam tika iesniegts Vispārējās tiesas kancelejā 2017. gada 9. februārī. Komisija un *PGNiG Supply* savus apsvērumus par šo rakstu iesniedza attiecīgi 2017. gada 3. un 10. martā.
- 18 2017. gada 3. februārī *Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A.* (turpmāk tekstā – “*Gaz-System*”) lūdza atļauju iestāties lietā *PGNiG Supply* prasījumu atbalstam. 2017. gada 14. februārī puses iesniedza savus apsvērumus par šo pieteikumu.
- 19 2017. gada 28. februārī *PGNiG Supply* iesniedza papildu rakstu, kā arī pielikumu, kurā ir [konfidenciāla informācija]¹. 2017. gada 28. jūnijā *PGNiG Supply* lūdza ievērot šo dokumentu konfidencialitāti attiecībā uz Vācijas Federatīvo Republiku, kura šo lūgumu neapstrīdēja.
- 20 2017. gada 3. janvārī apstrīdētais lēmums tika publicēts Komisijas interneta vietnē, un 2017. gada 13. martā *PGNiG Supply* iesniedza papildu rakstu savam pieteikumam par pagaidu noregulējumu, attiecībā uz kuru Komisija un Vācijas Federatīvā Republika iesniedza savus apsvērumus 2017. gada 3. aprīlī.

¹ Konfidenciālie dati ir aizsegti.

- 21 Ar 2017. gada 22. jūnija vēstuli lietas dalībnieki tika uzaicināti uz tiesas sēdi, kas noteikta 2017. gada 5. jūlijā, lai uzklautu lietas dalībnieku argumentus par nosacījumiem attiecībā uz steidzamību un interešu izsvēršanu. Vienlaikus Komisija un Vācijas Federatīvā Republika tika informētas, ka, ņemot vērā lūgumu par konfidencialitātes ievērošanu attiecībā uz *PGNiG Supply* 2017. gada 28. februārī iesniegto papildu rakstu un tā pielikumu, šie dokumenti lietas dalībnieku uzklautiņas laikā netiks izskatīti, saglabājot iespēju lūgt Komisiju un Vācijas Federatīvo Republiku sniegt apsvērumus par šiem dokumentiem vēlāk.
- 22 *OGT*, *Gazprom* un *Gaz-System* (turpmāk tekstā kopā – trīs personas, kas izteikušas lūgumu iestāties lietā), arī tika uzaicinātas piedalīties sēdē nolūkā uzklaut to argumentus par interešu izsvēršanu, neskarot galīgo lēmumu par viņu attiecīgo iestāšanās lūgumu apmierināšanu.
- 23 2017. gada 5. jūlijā *PGNiG Supply*, Komisija un Vācijas Federatīvā Republika, kā arī trīs personas, kas izteikušas lūgumu iestāties lietā, sēdē izklāstīja savus argumentus un atbildēja uz Vispārējās tiesas priekšsēdētāja jautājumiem. Lai gan visām trim personām, kas izteikušas lūgumu iestāties lietā, bija atļauts izvirzīt argumentus par esošo interešu izsvēršanu šā pieteikuma par pagaidu noregulējumu ietvaros, Vispārējās tiesas priekšsēdētājs tomēr atlika lēmumu par lūgumu galīgu pieņemšanu.

Juridiskais pamatojums

Vispārīgi apsvērumi

- 24 Skatot kopā, pirmkārt, LESD 278. un 279. pantu un, otrkārt, LESD 256. panta 1. punktu, no tiem izriet, ka pagaidu noregulējuma tiesnesis, ja, viņa ieskatā, apstākļi to prasa, var uzdot apturēt Vispārējā tiesā apstrīdēta akta piemērošanu vai noteikt nepieciešamos pagaidu pasākumus, piemērojot Reglamenta 156. pantu. Tomēr LESD 278. pantā ir noteikts pārsūdzības neapturošas iedarbības princips, jo Eiropas Savienības iestāžu pieņemtajiem tiesību aktiem ir piemērojama tiesiskuma prezumpcija. Tātad pagaidu noregulējuma tiesnesis tikai izņēmuma kārtā var uzdot apturēt Vispārējā tiesā apstrīdēta akta piemērošanu vai noteikt pagaidu pasākumus (rikojums, 2016. gada 19. jūlijs, Beļģija/Komisija, T-131/16 R, EU:T:2016:427, 12. punkts).
- 25 Turklāt Reglamenta 156. panta 4. punkta pirmajā teikumā ir noteikts, ka pieteikumos par pagaidu noregulējumu norāda “strīda priekšmetu, apstākļus, kas nosaka steidzamību, kā arī faktiskos un tiesību pamatus, kuri pirmšķietami pamato prasītos pagaidu pasākumus”.
- 26 Tādējādi pagaidu noregulējuma tiesnesis var apturēt piemērošanu un izpildi un noteikt citus pagaidu pasākumus, ja, ņemot vērā faktiskos un tiesiskos pamatus, to noteikšana sākotnēji šķiet pamatota (*fumus boni juris*) un tie ir jānosaka un jāīsteno steidzami pirms nolēmuma taisīšanas pamatlietā, lai nenodarītu būtisku un neatgriezenisku kaitējumu tā lietas dalībnieka interesēm, kas lūdz pasākumus piemērot. Šie nosacījumi ir kumulatīvi, tādējādi pieteikums par pagaidu pasākumu noteikšanu ir jānoraida, ja kāds no tiem nav izpildīts. Pagaidu noregulējuma tiesnesis vajadzības gadījumā izsver arī pastāvošās intereses (skat. rīkojumu, 2016. gada 2. marts, *Evonik Degussa*/Komisija, C-162/15 P-R, EU:C:2016:142, 21. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 27 Visas šīs pārbaudes gaitā pagaidu noregulējuma tiesnesim ir plaša novērtējuma brīvība un tiesības, ņemot vērā lietas īpatnības, pašam brīvi noteikt veidu, kādā šo dažādo nosacījumu izpilde ir jāpārbauda, kā arī šīs izvērtēšanas kārtību, jo nevienā tiesību normā viņam nav paredzēta iepriekš noteikta analīzes shēma, lai izvērtētu nepieciešamību pieņemt lēmumu par pagaidu pasākumiem (skat. rīkojumu, 2012. gada 19. jūlijs, *Akhras*/Padome, C-110/12 P(R), nav publicēts, EU:C:2012:507, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 28 Šīs lietas apstākļos, pirms tiek lemts par Komisijas izvirzītajām iebildēm par nepieņemamību, vispirms ir jāpārbauda, vai ir izpildīts nosacījums par steidzamību.

Par steidzamību

- 29 Lai pārbaudītu, vai prasītie pagaidu pasākumi ir steidzami, ir jāatgādina, ka pagaidu noregulējuma tiesvedības mērķis ir nodrošināt pilnīgu nākotnē pieņemamā galīgā lēmuma efektivitāti, tādējādi izvairoties no nepilnībām Savienības tiesas nodrošinātajā aizsardzībā. Šī mērķa sasniegšanai steidzamība ir jāvērtē, ņemot vērā lēmuma par pagaidu noregulējumu vajadzību, lai novērstu to, ka lietas dalībniekam, kas lūdz pagaidu aizsardzību, tiek nodarīts būtisks un neatgriezenisks kaitējums. Šim lietas dalībniekam ir jāpierāda, ka tas nevarētu gaidīt tiesvedības iznākumu par prasību pēc būtības, neciešot būtisku un neatgriezenisku kaitējumu (skat. rīkojumu, 2016. gada 14. janvāris, *AGC Glass Europe* u.c./Komisija, C-517/15 P-R, EU:C:2016:21, 27. punkts un tajā minētā judikatūra)
- 30 Šajā lietā *PGNiG Supply* pauž bažas, ka, noraidot pieteikumu par pagaidu noregulējumu, tā cietīs kaitējumu, kas būtībā izpaudīsies kā būtiskas un neatgriezeniskas izmaiņas *PGNiG Supply* pozīcijā tirgū.
- 31 Būtībā tā uzskata, ka apstrīdētā lēmuma un *BNetzA* 2016. gada 28. novembra lēmuma, ar kuru to izpilda, rezultātā tiks ierobežota *PGNiG Supply* piekļuve gan gāzes vadam *OPAL*, gan gāzes vadam *Yamal–Europe* gāzes piegādei Polijas tirgū.
- 32 Pirmām kārtām, attiecībā uz apgalvojumu par ierobežojumu piekļuvei gāzes vadam *OPAL*, no vienas puses, *PGNiG Supply* uzsver, ka saskaņā ar jaunajiem gāzes vada *OPAL* izmantošanas nosacījumiem izsolē iesniegto transportēšanas jaudu varēs rezervēt uz 15 gadiem. Tomēr tā apgalvo, ka ir gaidāms, ka *Gazprom* rezervēs lielāko daļu transportēšanas jaudas uz šo laikposmu, tādējādi iesaldējot situāciju uz nākamajiem 15 gadiem.
- 33 Būtībā *PGNiG Supply* pauž viedokli, ka apstrīdētā lēmuma piemērošana ļaus *Gazprom* rezervēt 90 % gāzes vada *OPAL* transportēšanas jaudas. Ar apstrīdēto lēmumu tiktu organizēta 50 % gāzes vada *OPAL* kopējās transportēšanas jaudas izolācija. Vienlaikus, *PGNiG Supply* skatījumā, sekas regulējuma atkāpes nosacījumiem, kas paredzēti apstrīdētajā lēmumā, būtu tādas, ka *Gazprom* drīkstēs pārņemt vismaz 80 % daļēji reglamentētās gāzes vada *OPAL* transportēšanas jaudas, kas iesniegta izsolē. Tā kā uz pārējiem 50 % gāzes vada *OPAL* transportēšanas jaudas Savienības tiesības, kā arī noteikumi par trešo personu piekļuvi neattiecas un ir pilnībā nodoti *Gazprom*, šī sabiedrība faktiski varētu izmantot garantētu piekļuvi vismaz 90 % no gāzes vada *OPAL* transportēšanas kopējās jaudas. Tādējādi ar apstrīdēto lēmumu nostiprinātos *Gazprom* dominējošais stāvoklis un līdz ar to tieši pavājinātos *PGNiG Supply* stāvoklis tirgū.
- 34 No otras puses, *PGNiG Supply* precizē, ka, ja *Gazprom* rezervēs tikko “atbrīvoto” gāzes vada *OPAL* transportēšanas papildu jaudu, tad tas radīs neatgriezeniskas sekas lejupējos nolīgumos, ko noslēguši *Gazprom* piegādātās gāzes transportēšanā, izplatīšanā un piegādē iesaistītie uzņēmumi. Būtībā *PGNiG Supply* uzskata, ka rezervācijas, kas izpaudīsies kā privāttiesību vienošanās, vēlāk būs tiesību un pienākumu avoti aizsargājamām fiziskām vai juridiskām personām neatkarīgi no pamatlietas iznākuma. Līdz ar to pat apstrīdētā lēmuma atcelšana nevarēs izraisīt ar gāzes vada *OPAL* starpniecību piegādātās gāzes transportēšanas vai piegādes nolīgumu atcelšanu. Tā arī uzsver, ka šo transportēšanas nolīgumu paralēlās sekas izpaudīsies kā noslēgti gāzes tirdzniecības komercīgumi, tādējādi radot papildu šķērsli transportēšanas nolīgumu izbeigšanai.

- 35 Tādējādi, ņemot vērā, no vienas puses, administratīvo iestāžu un atsevišķo iesaistīto uzņēmumu sarežģītās savstarpējās attiecības un, no otras puses, tiesiskās attiecības starp uzņēmumiem, kuri rīkojas saskaņā ar tādiem tiesību aktiem, uz kuriem attiecas apstrīdētā lēmuma tiesiskā palāvība, *PGNiG Supply* uzskata, ka nebūs iespējams ne atgriezties agrākajā tiesiskajā situācijā, lai atjaunotu savu iepriekšējo stāvokli, ne arī saņemt finansiālu kompensāciju.
- 36 Nepastāvēt vajadzībai, no vienas puses, izvērtēt *Gazprom* rīcības iespējami hipotētisko raksturu, kad tā rīkotos izsolē attiecībā uz transportēšanas jaudu, kas atbrīvota ar apstrīdēto lēmumu, un, no otras puses, to, cik atbilstīgs ir *PGNiG Supply* arguments, ka apstrīdētajā lēmumā iekļautie nosacījumi, salīdzinot tos ar iepriekš spēkā esošajiem, ierobežo piekļuvi gāzes vadam *OPAL*, pietiek norādīt, ka apstrīdētais lēmums, šķiet esam *a priori* atkarīgs no tā, vai no apstrīdētā lēmumā izrietošais tiesiskais režīms rada ilgtermiņā neatgriezeniskas situācijas.
- 37 Būtībā *PGNiG Supply*, šķiet, uzskata, ka *Gazprom* dotā iespēja veikt ilgtermiņa rezervēšanu nākamajās ikgadējās izsolēs attiecībā uz 50 % transportēšanas jaudas, kas atbrīvota ar apstrīdēto lēmumu, izraisīs situācijas iesaldēšanu tādējādi, ka apstrīdētā lēmuma tiesisko seku apjoms ievērojami pārsniegts tā juridiskās pastāvēšanas ilgumu.
- 38 Vienlaikus ir jānorāda, ka šīs analīzes pamatā ir kļūdaina izpratne par Līgumos noteiktās patstāvīgās tiesību sistēmas darbību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1964. gada 15. jūlijs, *Costa*, 6/64, EU:C:1964:66, 1158. lpp.). Apstrīdētā lēmuma atcelšanas gadījumā gāzes vada *OPAL* izmantošanas nosacījumi, kas atļauti ar šo lēmumu, vairs nebūs jāpiemēro. Līdz ar to nevienu privāttiesību aktu, kas pamatots ar šiem nosacījumiem, nevarēs īstenot. Gan Komisija, gan Vācijas Federatīvā Republika pamatoti norādīja uz šo aspektu gan savos rakstveida apsvērumos, gan 2017. gada 5. jūlija sēdē.
- 39 Šajā saistībā papildus juridiskiem šķēršļiem, kuru esamību nedrīkst pieļaut, kā atgādināts iepriekš 38. punktā, *PGNiG Supply* min praktisku grūtību pastāvēšanu šādas atcelšanas seku īstenošanā. Tomēr ir jānorāda arī šis iebildums. Būtībā, no vienas puses, kā uz to uzstājīgi norāda gan Vācijas Federatīvā Republika savā iestāšanās rakstā, gan Komisijas savos apsvērumos par šo rakstu, ja Vispārējā tiesa atceļ apstrīdēto lēmumu, tad jaudas produktu rezervēšanas nolīgumus attiecībā uz laikposmu pēc Vispārējās tiesas sprieduma pasludināšanas nevarētu izpildīt. No otras puses, Komisija 2017. gada 5. jūlijā tiesas sēdē uzsvēra, pirmkārt, ka no nolīguma vispārējiem nosacījumiem, kas piemērojami gāzes transportēšanai pa gāzes vadu *OPAL*, izriet, ka transportēšanas nolīgumu, kurš noslēgts starp tikla lietotājiem un *OGT* attiecībā uz jaudas produktu iegādi izsolēs, varēs nekavējoties izbeigt svarīgu iemeslu dēļ, no kuriem viens neapšaubāmi ir tas, ka Vispārējā tiesa ir atcēlusi apstrīdēto lēmumu; otrkārt, šī atcelšana būtu neparedzēts apstāklis, kas nolīgumam radītu juridiskas sekas tajā nozīmē, ka tā pamatotu nolīguma nosacījumu pielāgošanu, un, treškārt, šie vispārējie nosacījumi ļautu *OGT* nākotnē grozīt nolīguma nosacījumus, ja to prasītu nepieciešamība ņemt vērā izmaiņas tiesiskajā situācijā, piemēram, saistībā ar starptautiskas tiesas pasludinātu spriedumu. Turklāt *a priori* nešķiet neiespējami, ka, ņemot vērā lietu, kuru izskata Vispārējā tiesa, visos parakstītajos nolīgumos saistībā ar turpmākām izsolēm (piemēram, lejupējos nolīgumos, ko noslēguši *Gazprom* piegādātās gāzes transportēšanā, izplatīšanā un piegādē iesaistītie uzņēmumi, un arī gāzes tirdzniecības komercīgumos) tiek ietverta drošības klauzula, paredzot sekas gadījumā, ja apstrīdēto lēmumu, iespējams, no jauna apturētu vai to atceltu. Katrā ziņā, tā kā Vispārējā tiesā ir uzsāktas tiesvedības par apstrīdēto lēmumu, neapšaubāmi pastāv komerciāls risks, ko tirgus dalībnieki nevarēs neņemt vērā.
- 40 Visbeidzot, *PGNiG Supply* gan savos 2017. gada 10. marta apsvērumos par Vācijas Federatīvās Republikas iestāšanās rakstu, gan 2017. gada 13. marta papildu rakstā uzsver, ka, neskatoties uz 2016. gada 23. decembra rīkojumu *PGNiG Supply*/Komisija (T-849/16 R), gāzes vads *OPAL* ir ticis ekspluatēts tādā līmenī, kas liecina par jaudas izmantošanas organizēšanu pirms apstrīdētā lēmuma izpildes apturēšanas, piemērojot šajā lēmumā atļautos nosacījumus. Šajā saistībā, pirmkārt, pietiek norādīt, ka, lai arī var rasties pamatoti jautājumi par faktiem, kas saistīti ar transportēšanas jaudas izmantošanu gāzes vadā *OPAL* un kas sekoja tajā pašā dienā izdotajam rīkojumam, no lietas materiāliem, proti, no Vācijas Federatīvās Republikas iestāšanās raksta, izriet, ka šā gāzes vada aktuālo

izmantošanu pašlaik skaidri reglamentē noteikumi, kuri bija piemērojami pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, un, otrkārt, lai arī Vācijas Federatīvā Republika 2017. gada 5. jūlija tiesas sēdē apliecināja, ka daži nolīgumi saistībā ar izolēm, kuras tika organizētas pirms 2016. gada 23. decembra rīkojuma *PGNiG Supply & Trading*/Komisija (T-849/16 R) izdošanas, ir tikuši izpildīti, pārkāpjot pagaidu noregulējuma tiesneša rīkojumā pasludinātās apturēšanas sekas, tā vienlaikus uzsvēra neskaidrības, ar kurām tai nācās saskarties šajā situācijā. Proti, pēc minētā rīkojuma izdošanas tika uzsākta tiesvedība *Oberlandesgericht* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā, Vācija), kā rezultātā tika pieņemts 2016. gada 30. decembra lēmums, ar ko aptur 2016. gada 28. novembrī starp *OGT* un *BNetzA* noslēgto nolīgumu. Vācijas Federatīvā Republika – kā tā pati atzina tiesas sēdē –tādējādi kļūdaini uzskatīja, ka minētais rīkojums attiecas vienīgi uz izsoļu organizēšanu nākotnē, izslēdzot jebkādas sekas attiecībā uz to nolīgumu piemērošanu, kas saistīti ar jau notikušām izolēm. Attiecībā uz viedokļu apmaiņu, kas notika pēc tam šīs tiesvedības ietvaros, Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka šāda kļūdaina interpretācija neatkārtotos ne gadījumā, ja pagaidu noregulējuma tiesnesis izsludinātu jaunu apturēšanu, ne arī gadījumā, ja Vispārējā tiesa atceltu apstrīdēto lēmumu. Šajā saistībā tā precizēja, ka ar Vācijas tiesību aktiem tai ir piešķirtas tādas pilnvaras izdot rīkojumu attiecībā uz *BNetzA*, kas ir pietiekamas, lai nodrošinātu Vispārējās tiesas un pagaidu noregulējuma tiesneša lēmumu pilnīgu iedarbību. Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka jauns rīkojums par apturēšanu gadījumā, ja pagaidu noregulējuma tiesnesis saņemtu pieteikumu atbilstoši Reglamenta 160. pantam, un apstrīdētā lēmuma atcelšana neradītu tādas sekas, kādas izriet no šādiem tiesas nolēmumiem.

- 41 No iepriekš minētā izriet, ka visas ar 32.–34. punktā izklāstītajiem notikumiem saistītās sekas, lai arī to noteiktība ir pierādīta ar nepieciešamo varbūtības pakāpi, ne tikai neattiektos uz 15 gadus ilgu laikposmu, bet gan būtībā tiktu ierobežotas ar laikposmu līdz datumam, kurā Vispārējā tiesa pasludinās spriedumu, ar ko izbeidz pamata tiesvedību.
- 42 Līdz ar to laikposmā, līdz tiek pasludināts Vispārējās tiesas spriedums, ar ko izbeidz pamata tiesvedību, varētu īstenoties vienīgi tā *PGNiG Supply* minētā varbūtība, kura izklāstīta iepriekš 32. un 33. punktā. Tomēr šī varbūtība, saskaņā ar kuru 90 % gāzes vada *OPAL* transportēšanas jaudas izmanto *Gazprom*, kā tāda nerada *PGNiG Supply* apgalvoto kaitējumu, ņemot vērā, ka tas ir atkarīgs no šādas situācijas saglabāšanās ilgtermiņā. Līdz ar to, pat ja šīs varbūtības sekas būtu negrozāmas, nebūtu izpildīts pienākums pierādīt būtisku un neatgriezenisku kaitējumu *PGNiG Supply*, kas pamatotu prasīto pagaidu pasākumu īstenošanu.
- 43 Otrām kārtām, attiecībā uz apgalvojumu par ierobežojumu piekļuvei gāzes vadam *Yamal–Europe*, *PGNiG Supply* kā savu pamatdarbības veidu norāda dabasgāzes un elektroenerģijas tirdzniecību gan Vācijas tirgū, gan starptautiskos tirgos, tostarp jo īpaši gāzes eksportēšanu uz Poliju, izmantojot Malnovas [*Mallnow*] un Lasovas [*Lasów*] starpsavienojuma punktus. Tomēr, ņemot vērā, ka apstrīdētā lēmuma rezultātā palielināsies ar gāzes vada *OPAL* starpniecību veiktās gāzes transportēšanas jauda, *PGNiG Supply* uzskata, ka mazāk izmantos citus gāzes vadus, pa kuriem *Gazprom* var eksportēt gāzi uz Rietumeiropu, jo īpaši gāzes vadus *Yamal–Europe*. Šāda izmantošanas samazinājuma rezultātā paaugstinātos transportēšanas tarifi, radot *PGNiG Supply* ieņēmumu būtisku samazinājumu Lasovas punktā, un padarītu neiespējamu virtuālu transportēšanu pretējā virzienā, izmantojot Malnovas punktu.
- 44 Neizvērtējot, pirmkārt, to iepriekš 43. punktā minēto notikumu iespējami hipotētisko raksturu, par kuriem *PGNiG Supply* iesniedz zināmu daudzumu informācijas un dokumentus, cenšoties pierādīt pietiekamu ticamības pakāpi, ko tik un tā apstrīd Komisija un Vācijas Federatīvā Republika, otrkārt, reālu cēloņsakarību starp šiem notikumiem un apstrīdēto lēmumu un, treškārt, kaitējuma varbūtēji tīri materiālo raksturu, atkārtoti pietiek norādīt, ka šajā lietā nav apgalvotā kaitējuma nenovēršamības.
- 45 Kā tika atgādināts iepriekš 29. punktā, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pieteikuma par pagaidu noregulējumu steidzamība ir vērtējama pēc tā, vai pagaidu noregulējums ir nepieciešams, lai – pirms tiek pieņemts lēmums par galveno prasību par atcelšanu – novērstu būtiska un neatgriezeniska

kaitējuma nodarīšanu lietas dalībniekam, kas lūdz piemērot pagaidu pasākumus, un šim lietas dalībniekam ir jāsniedz būtisks pierādījums par to, ka tas nevar gaidīt iznākumu tiesvedībā par pamatprasību, jo citādi tam personīgi rastos šāda veida kaitējums.

- 46 Tomēr šajā lietā no pieteikuma par pagaidu noregulējumu izriet, ka šobrīd tiek piemērots ar *Gazprom* noslēgts tranzīta nolīgums par dabasgāzes transportēšanu pa gāzes vada *Yamal–Europe* Polijas daļu piegādei Rietumeiropas, tostarp Polijas, tirgiem līdz 2020. gadam, kā arī nolīgums, kurš noslēgts starp *PGNiG S.A.* un *Gazprom* par dabasgāzes piegādēm un kura darbības termiņš beigsies 2022. gada beigās. Savās 2017. gada 16. janvārī iesniegtajās atbildēs uz Vispārējās tiesas 2016. gada 23. decembra jautājumiem *PGNiG Supply* precizē, ka *Gazprom* varbūtējo lēmumu pilnībā novirzīt pašreizējo gāzes vada *Yamal–Europe* plūsmu uz citām transportēšanas infrastruktūrām varēs pieņemt tikai, beidzoties gāzes transportēšanas nolīgumiem, kuri ir spēkā līdz 2020. gada maijam. Turklāt abi iespējamie scenāriji, kurus tā uzskata par savam stāvoklim nelabvēlīgiem, attiecas, pirmkārt, uz laikposmu no 2020. līdz 2022. gadam, un, otrkārt, uz laikposmu, kas sākas pēc 2023. gada.
- 47 No šiem nolīgumiem izriet, ka transportēšanas jaudas izmantošana gāzes vada *Yamal–Europe* Polijas daļā pirmajā brīdī šķiet nodrošināta vismaz līdz 2019. gada beigām un ka *Gazprom* veiktās piegādes Polijas tirgum ir nodrošinātas līdz 2022. gadam. Kā to Vācijas Federatīvā Republika pamatoti uzsver savā 2017. gada 9. februāra iestāšanās rakstā, ņemot vērā, ka vismaz līdz 2020. gadam gāzes vada *Yamal–Europe* izmantošana tranzītam uz Rietumeiropu ir noteikta ar ilgtermiņa nolīgumu, nav sagaidāmas izmaiņas ar gāzes vada *Yamal–Europe* starpniecību transportētajā plūsmā. Šajā saistībā ir jāatgādina, ka šo līgumsaistību neievērošana pavērtu ceļu konkrētiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, kurus vajadzības gadījumā *PGNiG Supply* vajadzētu īstenot. Šajā kontekstā *PGNiG Supply* turklāt varētu atsaukties uz Reglamenta 160. pantu, ar kuru tai arī tiek garantēta efektīva tiesību aizsardzība tās tiesvedībā Vispārējā tiesā, ja šīs saistības netiktu ievērotas.
- 48 Līdz ar to arī gadījumā, ja tiktu pietiekami pierādīta *PGNiG Supply* apgalvotā kaitējuma noteiktība, tas varētu īstenoties ne ātrāk, kā vien beidzoties minēto nolīgumu darbības termiņiem, ja turklāt tie netiktu atjaunoti. Tomēr, ievērojot tiesvedību vidējo ilgumu Vispārējā tiesā, spriedums pēc būtības šajā lietā, visticamāk, tiks pieņemts divu gadu laikā, proti, 2019. gadā. Turklāt, ja minēto līgumu darbības termiņš beigtos vēl, pirms Vispārējā tiesa taisa spriedumu, nevar izslēgt, ka Vispārējā tiesa konstatē izņēmuma apstākļus un tāpēc tā pēc savas ierosmes lemtu izskatīt lietu paātrinātā tiesvedībā atbilstoši Reglamenta 151. panta 2. punktam. Pretējā gadījumā nevar izslēgt, ka, ja apstākļi to prasa, šo lietu nolemtu izskatīt prioritārā kārtībā saskaņā ar šā paša Reglamenta 67. panta 2. punktu.
- 49 Tādējādi ir jākonstatē, ka *PGNiG Supply* nav sniegusi būtiskus pierādījumus tam, ka tā nevarētu gaidīt iznākumu tiesvedībā par pamatprasību, jo citādi tai personīgi rastos būtisks un neatgriezenisks kaitējums.
- 50 Šajā saistībā tomēr ir jānorāda, ka *PGNiG Supply* savos apsvērumos par Vācijas Federatīvās Republikas iestāšanās rakstu norāda uz iespējamību ciest kaitējumu pirms 2020. gada. Lai gan informācija, ar kuru tā pamato šo apgalvojumu, skaidri neizriet no rakstveida dokumentiem, vismaz šķiet, ka tā atsaucas uz 2017. gada 28. februāra papildu rakstā izvirzītajiem argumentiem. Tādējādi, ja tomēr šķiet, ka varētu pamatot *PGNiG Supply* argumentus attiecībā uz *fumus boni juris* esamības pierādīšanu, *PGNiG Supply* rakstam pievienoto dokumentu varētu uzskatīt arī kā informāciju, ar ko mēģināts pierādīt apgalvotā kaitējuma nenovēršamību, neraugoties uz iepriekš 46. punktā minētajiem spēkā esošajiem gāzes transportēšanas un piegādes nolīgumiem, kuru darbības beigu termiņš ir paredzēts attiecīgi 2020. un 2022. gadā.
- 51 [konfidenciāla informācija]
- 52 [konfidenciāla informācija] *PGNiG Supply* uzskata, ka iepriekš 43. punktā minēto risku iestāšanās tādējādi nav saistīta vienīgi ar to, ka nolīgums par gāzes tranzītu pa gāzes vadu *Yamal–Europe* uz Rietumeiropu beidzas 2020. gadā un pēc tam 2022. gadā beidzas nolīgums par gāzes piegādi Polijai pa

to pašu gāzes vadu, bet jo īpaši ar *Gazprom* un Krievijas Federācijas izraudzīto pieeju jautājumos par noslēgto nolīgumu pildīšanu un risku jebkurā laikā pārtraukt gāzes piegādes no tā brīža, kad būs radusies alternatīva piegādāt gāzi par citu ceļu, tādu kā, piemēram, *Nord Stream 1* un *OPAL*.

- 53 Vispirms ir jānorāda, ka, neskatoties uz svarīgo nozīmi, kuru *PGNiG Supply*, šķiet, piedēvē šim papildu pierādījumam, tas nebija minēts *PGNiG Supply* 2016. gada 4. decembrī iesniegtajā pieteikumā par pagaidu noregulējumu. Turklāt, tā kā šobrīd nav nepieciešams lemt par to, vai ir kāda saistība starp minētā dokumenta saturu un apstrīdēto lēmumu, pietiek norādīt, ka apgalvotie draudi pirmšķietami ir atkarīgi no Polijas Energoregulatora biroja 2015. gada 19. maija lēmuma izpildes, kas bija plānota vēlākais 2017. gada maijā, bet vēl nav notikusi. Tādējādi, ja norādītās represijas materializēsies pēc lēmuma izpildes, tās, visticamāk, kalpotu kā jauni elementi, kas ļautu *PGNiG Supply* atbilstoši Reglamenta 160. pantam vērsties pie pagaidu noregulējuma tiesneša, kurš tādējādi varētu veikt jaunu apturēšanas pasākumu *inaudita altera parte* saskaņā ar Reglamenta 157. panta 2. punktu, lai provizoriski – līdz brīdim, kad tiek lemts par jaunā pieteikuma pamatotību, ņemot vērā jaunus faktus, – atjaunotu to tiesisko regulējumu, kurš tika piemērots līdz apstrīdētajā lēmumā noteiktā regulējuma istenošanai.
- 54 Līdz ar to jāsecina, ka, tā kā nav pierādīta apgalvotā kaitējuma nenovēršamība, *PGNiG Supply* nav izpildījusi nosacījumu, saskaņā ar kuru tā nevarētu gaidīt iznākumu tiesvedībā par pamatprasību, jo citādi tai personīgi rastos būtisks un neatgriezenisks kaitējums apstrīdētā lēmuma piemērošanas dēļ.
- 55 No tā izriet, ka steidzamības nosacījums nav izpildīts, un tādējādi šis pieteikums par pagaidu noregulējumu ir jānoraida, neanalizējot nedz nosacījumu par *fumus boni juris* esamību, nedz arī izsverot intereses.
- 56 Šādos apstākļos un ievērojot judikatūru, atbilstoši kurai personas, kas iestājas lietā, interese vajadzības gadījumā tiek ņemta vērā, izsverot intereses (skat. rīkojumu, 2004. gada 26. jūlijs, *Microsoft/Komisija*, T-201/04 R, EU:T:2004:246, 34. punkts), nav nepieciešams lemt attiecībā uz pieteikumiem par iestāšanos lietā, kurus iesniegušas trīs personas, kas izteikušas lūgumu iestāties lietā.
- 57 Šajā saistībā ir jānorāda, ka *PGNiG Supply* 2017. gada 18. janvāra pieteikumā lūdza ievērot konfidencialitāti attiecībā uz konkrētu informācijas daudzumu saistībā ar *OGT* un *Gazprom*. Ņemot vērā 56. punktu, šis lūgums ir jāpār kvalificē kā lūgums par konfidencialitātes ievērošanu attiecībā pret sabiedrību atbilstoši Reglamenta 66. pantam. Šajā kontekstā pietiek norādīt, ka šajā rīkojumā ietvertā informācija, izņemot to, kura īpaši nav publiskota šā rīkojuma publicētās versijas 19., 51. un 52. punktā, vai nu tika iesniegta un apspriesta 2017. gada 5. jūlijā notikušajā atklātajā sēdē, vai arī par to nebija iesniegts pietiekošs pamatojums šīs informācijas nepubliskošanai, tādēļ nav legītīma pamata pieteikumu apmierināt.
- 58 Saskaņā ar Reglamenta 158. panta 5. punktu lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšana ir jāatliek.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀS TIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS

izdod rīkojumu:

- 1) noraidīt pieteikumu par pagaidu noregulējumu;**
- 2) atcelt 2016. gada 23. decembra rīkojumu *PGNiG Supply & Trading/Komisija* (T-849/16 R);**
- 3) lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.**

Luksemburgā, 2017. gada 21. jūlijā

Sekretārs
E. Coulon

Priekšsēdētājs
M. Jaeger